ۋەتەنپەرۋەرلىك ھېسسىياتى كۈرەش قىلغۇچىلار

قۇملۇقتىكى «يۇلغۇن بوۋاي»

ـــ قۇم تىزگىنلەش مۇتەخەسسىس لىيۇ مىڭتىڭنىڭ ئىلغار ئىش ئىزلىرى توغرىسىدا

لىيۇ مىڭتىڭ، جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيەسى شىنجاڭ ئېكولوگىيە ۋە جۇغراپىيە تەتقىقات ئورنىنىڭ پېنسىيەگە چىققان تەتقىقاتچىسى، كېرىيە توشقانزەددىكى تېرىش مەيدانىنىڭ مەيدان باشلىقى، جۇڭگونىڭ ئۆسۈملۈكشۇناسى، داڭلىق قۇم تىزگىنلەش مۇتەخەسسىسى. ئۇ ۋەتەننىڭ چېگرا رايوندىكى قۇم تىزگىنلەش ئىشلىرىغا ئۆزىنى بېغىشلاشتەك ئالىيجاناب غايىنى كۆزلىگەن پۇكۇپ، پەن تەتقىقات، نەتىجىلەرنى كېڭەيتىش، پەننى ئومۇملاشتۇرۇش تەشۋىقاتى، ئاممىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشقا يېتەكلەش قانۇنىنى ئىجرا قىلىش ئۈستىدە توختالدى. بىر قېتىملىق تەكشۈرۈشتە، ئۇ قۇمنى تىزگىنلەيدىغان ئەلا سۈپەتلىك ئۆسۈملۈك «تەكلىماكان يۇلغۇنى»نى بايقىدى. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇ ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ يەكەن يۇلغۇنى، تارىم يۇلغۇنى، ئالتۇن مۇنار يۇلغۇنى، ئاق گۈل يۇلغۇنى قاتارلىق يېڭى سورتلارنى بايقاپ، جۇڭگودىكى يۇلغۇن ئائىلىسىنىڭ تۆتتىن بىر قىسىم تۈرىنى بايقىغان ئادەم ۋە نام قويغان ئادەمگە ئايلاندى.

يېڭى سورتنىڭ بايقىلىشى پەقەت بىر باشلىنىش بولۇپ، ئۇ ئۆزىنىڭ نېمە قىلماقچى ئىكەنلىكىنى ناھايىتى ئېنىق بىلەتتى ـــ يۇلغۇننى كەڭ كۆلەمدە ئۆستۈرۈپ، تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ چېتىگە يول ـ يول «سۇنئىي يېشىل تام» بىنا قىلماقچى بولدى. ئۇ يۇلغۇن سورتىنى كىرگۈزۈش، كۆچەت يېتىشتۈرۈش، ئورمان بىنا قىلىش ۋە ئۇنۇمۇرسال ئېچىشنى ئۇزاق مۇددەت سىناق قىلىش ۋە تەتقىق قىلىشقا كىرىشىپ كەتتى. 1993 ـ يىلىدىن باشلاپ، ئۇ پېنسىيەگە چىققان بولسىمۇ ئارام ئالماي، خوتەن ۋىلايىتىنىڭ كېرىيە ناھىيەسىدە يۇلغۇن تۇشقانزەددىكى ئۇلگە كۆرسىتىش بازىسى قۇرۇپ، نەچچە مىليون مو يۇلغۇننى بىپايان قۇملۇق بويىغا تىكىپ، 200 مىڭ ھەر مىللەت ئاممىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ ھاللىق تۇرمۇشقا ئاتلىنىشقا يېتەكلەپ، ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق قۇمنى تىزگىنلەش ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇردى.

■ قۇم ـ بوراننىڭ ئەڭ ئالدىنقى سىپىدە پونكت قۇرۇش

خوتەن ۋىلايىتىنىڭ چېرا ناھىيەسى تەكلىماكان قۇملۇقىدىكى قۇم ـ بوراننىڭ ئەڭ ئالدىنقى سىپىگە جايلاشقان بولۇپ، دۆلەت دەرىجىلىك نامرات ناھىيە. 1982 ـ يىلى ئەتىيازدا كۆچمە قۇمنىڭ گىرۋىكى يېڭىدىن قۇرۇلغان ناھىيە بازىرىغا 1.5 كىلومېتىرلا قالغاندىن، مۇشكۈل ئەھۋالدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى شىنجاڭ ئېكولوگىيە ۋە جۇغراپىيە تەتقىقات ئورنى، خوتەن ۋىلايەتلىك پەن ـ تېخنىكا كومىتېتى ۋە چېرا ناھىيەسى بىلەن بىرلىكتە قۇملۇق تەتقىقات پونكتىنى قۇرۇشنى قارار قىلىپ، كۆچمە قۇمنىڭ ناھىيە بازىرىغا يېقىنلىشىشنى توستى ھەم شىنجاڭ ئېكولوگىيە ۋە جۇغراپىيە تەتقىقات ئورنىدىكى پەن تەتقىقات خادىملىرىدىن ئامەتنىڭ بوراندىن مۇداپىئەلىنىش، قۇمنى تىزگىنلىشىگە يېتەكچىلىك قىلىشنى تەلەپ قىلىپ، بەش يىل ئەتراپىدا دەسلەپكى نەتىجە ـ ئۇنۇم ھاسىل قىلدى.

ليۇ مىڭتىڭ خىزمەتداشلىرى بىلەن «ھەربىي بۇيرۇقنى ئىجرا قىلىش ۋەدىنامىسى» تۈزۈپ، بەش يىلدا 60 مىڭ مو كۆچمە قۇمنى تىزگىنلەش، يېپىنچا ئۆسۈملۈك بىلەن قاپلىنىش نىسبىتىنى 30% تىن 40% كىچە ئەسلىگە كەلتۈرۈش توغرىسىدا ۋەدە بەردى. ئۇلار چېرا ناھىيەسىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، جانلىقلار ئارقىلىق قۇمدىن مۇداپىئە لىنىش بىلەن قۇرۇلۇش ئارقىلىق قۇمدىن مۇداپىئەلىنىش بىرلەشتۈرۈلگەن تېخنىكىنى قوللىنىپ، ئالدى بىلەن چېرا بوستانلىقىنىڭ ئەتراپىدا ئۇنۇمۇرسال قۇمدىن مۇداپىئەلىنىش سىستېمىسى قۇرۇپ، ئاندىن «قۇملۇق ـ بوستانلىق» ئۆتكۈنچى بەلباغ ئۇنۇمۇرسال مۇداپىئە سىستېمىسى قۇردى ھەم ئۆتكۈنچى بەلباغدا «ئاشلىق، پاختا، مېۋە، ئۇجمە، ئوت ـ چۆپ» ئىستېرىئولۇق يېزا ئىگىلىكىنى بەرپا قىلىپ، ئۇچ يىلدىلا ۋەزىپىنى تاماملىدى.

1985 ـ يىلى، ليۇ مىڭتىڭ چېرا قۇم تەتقىقات پونكتىدا يۇلغۇن تۇشقانزەددىكى سناپ ئۆستۈرۈشكە باشلىدى، شۇ جايدىكىلەر بۇنى قۇملۇق ئاددەمگىياھى دەپ ئاتىدى. بىر يىلدىن كېيىن، يۇلغۇن تۇشقانزەددىكى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆسۈپ چىقتى. لېكىن كېيىنكى بىر قانچە يىلدا، بۇ تەتقىقات نەتىجىسىنى ھېچكىم سۈرۈشتۈرمىدى. 1993 ـ يىلغا كەلگەندە، كېرىيە ناھىيەسىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار پېنسىيەگە چىققان ليۇ مىڭتىڭنىڭ داڭقىنى ئاڭلاپ ئۇنى ئىزدەپ تېپىپ، «قۇملۇقتا ئالتۇن قېزىش» چارىسى ئۇستىدە ئىزدەندى. ئۇ قاتتىق ھاياجانلىنىپ قۇمنى تىزگىنلەش پونكتىدىن ئۆزى يېتىشتۈرگەن يۇلغۇن توشقانزەددىكى مايىسىنى ئېلىپ چىقىپ، كېرىيە ناھىيەسىنىڭ ئويتوغراق يېزىسىدىكى تەجرىبە ئېتىزىدا سناق ئۆستۈردى.

خوتۇنى چۇ خۇيفاڭ ئەمگەك سېجىللىقى چوڭ بولغاچقا، 1998 ـ يىلى ليۇ مىڭتىڭنىڭ ئىنتايىن قويۇق ئىلىگىرىلەش كەتكەنلىكىنى، ئۆزىنىڭمۇ سەككىز كىلوگرام ئىرۇقلاپ كەتكەنلىكىنى ئېيتتى. لېكىن تۆت تامدىن باشقا ھېچنېمىسى يوق دېھقانلارنى كۆرگەندە ئۇ ئېرىنى چۈشەندى.

قۇملۇقتىكى توشقانزەددىكىلەرنى ئىنتايىن قويۇق بولۇپ، سۈئىي توشقانزەددىكىنى سناق تېرىش مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغاندىن. ليۇ مىڭتىڭ تېخنىكىنى ئامىمغا ھەقسىز ئۆگىتىشنى قارار قىلدى. شۇ جايدىكى ھۆكۈمەتنىڭ تۇرتكىسىدە، خوتەن ۋىلايىتىنىڭ توشقانزەددىكى تېرىش كۆلىمى نەچچە يۈز مىڭ موغا يېتىپ، مەھسۇلات مىقدارى ئۇزۇلۇكسىز ئاشتى، بىر مو توشقانزەددىكىنىڭ مەھسۇلات قىممىتى 4000 يۈەندىن 8000 يۈەنگىچە بولۇپ، توشقانزەددىكى تېرىغان نۇرغۇن دېھقان نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىپ، بەختلىك تۇرمۇش كەچۈردى.

■ ھەرىكىتى ئارقىلىق پەن ـ تېخنىكىنى خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇش قەسىمنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىش

بۇگۈنكى كۈندە، ياشىنىپ قالغان، بوغۇم يالىلۇغى قاتارلىق كۆپ خىل كېسەلگە گىرىپتار بولغان ليۇ مىڭتىڭ يەنىلا بىر يىلنىڭ يېرىمىدىن كۆپرەك ۋاقتىنى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى قۇملۇق رايوندا ئۆتكۈزمەكتە، ئۇ ھەمشە كونىراپ كەتكەن ئاشۇ موتوسكلىتىنى مىنىپ كەنتلەرگە بېرىپ، ئائىلىلەرگە كىردۇ، بازاردا، ئېتىزلىقتا كۆپچىلىككە توشقانزەددىكى ئۆستۈرۈشنى ئۆگىتىدۇ، ئۇ ھېلىمۇ پەن تەتقىقات ۋە ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىشنىڭ بىرىنچى سىپىدە ھەرىكەت قىلماقتا. «بىر ئۆمۈر يۇلغۇننى تەتقىق قىلدىم، ئۇنىڭدىن كېچەلمەيمەن» دېدى ليۇ مىڭتىڭ. بۇگۈنكى كۈندە، ليۇ مىڭتىڭنىڭ يۇلغۇن توشقانزەددىكى شىنجاڭدىن چىقىپ، پەيدىنپەي گەنسۇ، ئىچكى موڭغۇل قاتارلىق ھەرقايسى چوڭ قۇملۇق رايونلارغا كېڭەيتىلدى ھەم قۇملۇقتىن خۇاڭخې دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلۇش ئېغىزىغا يۈزلىنىپ، دېڭىز بويىدىكى ئېغىر شورلاشقان يەرنى تىزگىنلەشكە باشلىدى. 2017 ـ يىلى، ئۇ يەنە شەندۇڭ ئۆلكىسى چاڭيى شەھىرىنىڭ ئالاھىدە تەكلىپلىك مۇتەخەسسىس بولۇپ، يۇلغۇننى دېڭىز قىرغىقىدا ئۆستۈرۈش تېخنىكىسىنى تەتقىق قىلىشقا كۈچ چىقاردى.

«مېنىڭ دەسلەپكى تاللىشىم خاتا ئەمەس، پۇتۇنلەي توغرا» دېدى ليۇ مىڭتىڭ. ليۇ مىڭتىڭ ئائىلىسى كېرىيەدە يىلتىز تارتتى، كۆز يەتكۈسىز قۇملۇقتا 60 نەچچە يىللىق مۇھەببىتى ۋە مېھرىنى سىڭدۈردى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق پەن ـ تېخنىكىنى خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇش قەسىمنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ، شىنجاڭنىڭ ئىلىم ـ پەن ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى، دېھقانلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ بېيىتىش، مىللەتلەر ئىنتىپاقلىقى ئۈچۈن بىر ئۆمۈر تەرىشتى، ئۆزىنى بېغىشلىدى، ئەينى يىللاردىكى كۆچ ـ قۇۋۋەتكە، قايناق ھېسسىياتقا تولغان غەيرەتلىك ياش بۇگۈنكى كۈندە ئاق چاچلىق بوۋايغا ئايلاندى، لېكىن ھېچقانداق نەرسە ئۇنىڭ قۇمنى تىزگىنلەش، يېشىللىق بەرپا قىلىش قەدىمىنى توسۇپ قالالمىدى.

2019 ـ يىللىق تىيانشان مۇھىت ئاسراش سەپىرى قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈش پائالىيىتى باشلاندى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

بۇ يىللىق تىيانشان مۇھىت ئاسراش سەپىرى قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈش پائالىيىتىنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى: شى جىنپىڭنىڭ يېڭى دەۋر جۇڭگوچە سوتسىيالىزم ئىدىيەسىنى يېتەكچى قىلىپ، شى جىنپىڭنىڭ ئېكولوگىيە مەدەنىيىلىكى ئىدىيەسىنى چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، پارتىيە مەركىزي كومىتېتىنىڭ بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تۈزەش ئۆتكەلگە ھۇجۇم قىلىش جېڭى بىلەن نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلگە ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىش توغرىسىدىكى تەدبىر ـ ئورۇنلاشتۇرمىلىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، يېڭى دەۋردىكى پارتىيەنىڭ شىنجاڭنى ئىدارە قىلىش تەدبىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، دىققەتنى ئىجتىمائىي مۇقىملىق ۋە ئەبەدىي ئەمىنلىك باش نىشانىغا مەركەزلەشتۈرۈپ، سۈزۈك سۇ، يېشىل تاغنىڭ ئۆزى بىر بايلىق، دەيدىغان تەرەققىيات ئىدىيەسىنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ، مەسىلە يۈنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ قۇمدىن مۇداپىئەلىنىش، قۇمنى تىزگىنلەش خىزمىتىنى قانۇنچىلاشتۇرۇش، ئىلمىيلەشتۈرۈشكە تورتكە بولۇپ، قۇمدىن مۇداپىئەلىنىش، قۇمنى تىزگىنلەش تېخنىكا قۇرۇلۇشىنى كەسپىلەشتۈرۈپ قوللىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئېكولوگىيەلىك ئۇنۇم ۋە ئىقتىسادىي ئۇنۇمدىن قوش پايدا ئېلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش.

يېغىندا مۇنۇلار تەكىتلەندى: تىيانشان مۇھىت ئاسراش سەپىرى قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈشنى قانات يايدۇرۇشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىنى چوڭقۇر تونۇپ، بۇ قېتىمقى قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈشنى «ئەسلىي مەقسەتنى ئۇنتۇماي، بۇرچنى ئەستە چىڭ ساقلاش» باش تېما تەربىيەسى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، نەزەريەنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈش جەريانىدا مەسلىنى ھەل قىلىشنىڭ چارە ـ تەدبىرىنى تېپىپ چىقىش كېرەك. ھەرقايسى جايلار، ھەرقايسى تارماقلارنىڭ يېڭى تەرەققىيات ئىدىيەسىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، تەرەققىيات ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىش ئەھۋالىنى، قانۇن، قانۇن ـ نىزامنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئەھۋالىنى، يەرلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ قانۇندا بېكىتىلگەن ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئەھۋالىنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈش كېرەك؛ «قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈشتە جەزمەن قاتتىق بولۇش، نازارەت قىلىشتا جەزمەن سالماق بولۇش»تىن ئىبارەت بۇ پىرىنسىپنى پۇختا ئىگىلەپ، قانۇننى يولغا قويۇشتا ساقلانغان گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى چوڭقۇر تەكشۈرۈپ، ئاساسىي قانۇن، قانۇنلارنىڭ نوپۇزىنى قوغداپ، قانۇن، قانۇن ـ نىزاملارنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئۇنۇملۇك يولغا قويۇلۇشىغا تۈرتكە بولۇش كېرەك؛ مەسىلە يۈنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، مەسىلىنى دەل تېپىش، كونكرېت تېپىش، قانۇن، قانۇن ـ نىزاملارنى يولغا قويۇشقا تەسىر يەتكۈزۈۋاتقان، قۇمدىن مۇداپىئەلىنىش، قۇمنى تىزگىنلەش خىزمىتىنى چەكلەۋاتقان گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى نۇقتىلىق تېپىپ چىقىش كېرەك.

يېغىندا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: كۆڭۈل قويۇپ تەشكىللەپ، ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، بۇ قېتىمقى قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈشنى پۇختا، ياخشى قانات يايدۇرۇپ، ئەمەلىي ئۇنۇمگە ئېرىشىشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. ئاساسىي قاتلامنىڭ بىرىنچى سىپىگە چوڭقۇر چۆكۈپ، ئەمەلىي ئەھۋالنى ئىگىلەپ، «تۆت خاھىش» «تۆت كەيپىيات»قا، بولۇپمۇ شەكلۋاز لىق ۋە بىيۇروكراتلىققا قەتئىي قارشى تۇرۇپ، يېڭىناۋچ سۈغا قونۇش شەكلىدىكى، ئات ئۈستىدە گۈل كۆرۈش شەكلىدىكى، ياسالملىق بىلەن ئويۇن قويۇش شەكلىدىكى قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈشنى قەتئىي توسۇش كېرەك.

يېغىندا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ئەركىن تۇنياز، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ـ قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى پارتكومى دائىمي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مۇئاۋىن سىڭلىۋەن جاڭ يۇڭ ئايىرىم ـ ئايىرىم ھالدا ئاپتونوم رايون ۋە بىڭتۇەننىڭ قۇمدىن مۇداپىئەلىنىش، قۇمنى تىزگىنلەش ئەھۋالىدىن دوكلات بەردى.

ئىگىلىنىشچە، 7 ـ ئاينىڭ 29 ـ كۈنىدىن 8 ـ ئاينىڭ 5 ـ كۈنىگىچە، ئىككى قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى ئايىرىم ـ ئايىرىم قەشقەر، خوتەن، ئاقسۇ، تارباغاتاي، سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى ھەم تۇرپان، قاراماي، بىڭتۇەن 14 ـ شىسنىڭ قۇرۇمقاش شەھىرىگە بېرىپ قانۇن ئىجرا سىنى تەكشۈرۈشنى قانات يايدۇرىدىكەن.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىرىدىن جۇ خەيلۇن، مۇتەللىپ قاسىم، دۇڭ شىنگۇاڭ، با دەي، گۈلشات ئابدۇقادىر، مانەن زەينەل يېغىنغا قاتناشتى.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

لى پېڭشىن پۈتۈن ئاپتونوم رايون ماۋارىپ سىستېمىسىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، يېغىنغا قاتناشقانلار بىلەن بىللە، پارتىيە نىزامنامىسىنىڭ تارىخىي تەرەققىيات جەريانى، تەرەققىيات تومۇرىنى ئەسلەپ، بۇنىڭدىن پارتىيەنىڭ ئەسلىي مەقسىتى ـ بۇرچىنى چوڭقۇر ھېس قىلدى. ئۇ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: پارتىيە نىزامنامىسى پارتىيەنىڭ باش نىزامنامىسى، پارتىيەنى باشقۇرۇش، پارتىيەنى ئىدارە قىلىشنىڭ ئومۇمىي قائىدىسى بولۇپ، پارتىيەمىزنىڭ ئەسلىي مەقسىتى ـ بۇرچىنى مەركەزلىك نامايان قىلغان. جەزمەن پارتىيە نىزامنامىسىنى ئەڭ يۇقىرى ئورۇنغا قويۇپ، پارتىيە نىزامنامىسىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش داۋامىدا ئەسلىي مەقسەتنى سۈرۈشتۈرۈپ، بۇرچنى زىممىگە ئېلىپ، «قانداق ئادەم تەربىيەلەش، ئادەمنى قانداق تەربىيەلەش، كىم ئۈچۈن ئادەم تەربىيەلەش» مەسىلىسىگە ھەقىقىي ياخشى جاۋاب بېرىپ، پارتىيە ئۈچۈن ئادەم تەربىيەلەش، دۆلەت ئۈچۈن ئىختىساسلىقلارنى تەربىيەلەش يۈنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، دىققەتنى باش نىشانىغا مەركەزلەشتۈرۈپ، پارتىيە مەركىزي كومىتېتىنى خاتىرجەم قىلىدىغان، خەلق رازى بولىدىغان ماۋارىپنى تىرىشىپ ياخشى بەرپا قىلىش كېرەك.

لى پېڭشىن مۇنۇلارنى كۆرسەتتى: پارتىيە نىزامنامىسىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇشتا، ماۋارىپ خىزمىتى ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، ئۆزىنى تەتبىقلاپ، پارتىيە ئەزاسىلىق سالاھىيىتىنى تەتبىقلاپ، ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيىتىنى تەتبىقلاپ، خىزمەتنى تەتبىقلاپ، مەسىلىگە توغرا قاراش ئاڭىلىقلىق ۋە پېچاقنىڭ بىسىنى ئۆزىگە قارىتىش جاسارىتى بىلەن، مەسىلىنى چوڭقۇر تەكشۈرۈپ ـ كۆزىتىپ، مەسىلىنى ھەقىقىي، ئەمەلىي ھەل قىلىش كېرەك. پارتىيەنىڭ ماۋارىپ خىزمىتىگە بولغان ئومۇمىيۈزلۈك رەھبەرلىكىدە قەتئىي تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، دىققەتنى باش نىشانغا قەتئىي تەۋرەنمەي مەركەزلەشتۈرۈپ، توغرا بولغان مەكتەپ باشقۇرۇش يۈنىلىشىدە قەتئىي تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، يېڭى دەۋردىكى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇن قۇرۇلۇشىنى قەتئىي تەۋرەنمەي كۆچەيتىپ، قوش تىل ماۋارىپىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ياخشى تۈتۈپ، يۇقىرى سەۋىيەلىك ئىختىساسلىقلارنى يېتىشتۈرۈش سىستېمىسىنى قەتئىي تەۋرەنمەي بەرپا قىلىپ، ماۋارىپنى ھەققىي تۈردە ئاساسنى كۆچەيتىپ، ئۇلنى پۇختىلايدىغان ئاساسىي كۈچكە ئايلاندۇرۇش كېرەك.

لى پېڭشىن مۇنداق تەكىتلىدى: پارتىيە نىزامنامىسىنى ھەققىي تۈردە ئۆزىنى تەربىيەلەش، ئۆزىنى توغرىلاشنىڭ تۈپ ئۇلچىمى قىلىپ، پارتىيە نىزامنامىسىنى ئاڭلىق ئۆگىنىپ، پارتىيە نىزامنامىسىنى نەمۇنىلىك بىلەن ئىزچىللاشتۇرۇپ، پارتىيە نىزامنامىسىگە قاتتىق ئەمەل قىلىپ، پارتىيە نىزامنامىسىنى قەتئىي قوغداپ، ھەققىي تۈردە پارتىيە نىزامنامىسىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش نەتىجىسىنى پارتىيەگە سادىق بولۇش، ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيەتنى تولۇق ئادا قىلىشنىڭ ئەمەلىي نەتىجە ـ ئۇنۇمگە ئايلاندۇرۇپ، ئېتىقادتا قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان، سىياسىدا قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان، مەسئۇلىيەتتە قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان، ئىقتىدارىدا قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان، ئىستىلدا قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، پارتىيە نىزامنامىسىنى ئۆگىنىش جەريانىدا ھەققىي تۈردە روھنى تاۋلاپ ئۇلنى پۇختىلاپ، پولاتتەك تاۋلىنىپ، باتۇرلۇق بىلەن باش نىشاننىڭ ئىلگىرى سۈرگۈچىسى، زىممىگە ئالغۇچىسى، ئەمەلىيەتتە كۆرسەتكۈچىسى بولۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقى ۋە ئەبەدىي ئەمىنلىكى ئۈچۈن يېڭى تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇش كېرەك.

مەركەز 6 ـ يېتەكچىلىك گۇرۇپپىسىدىكى ئالاقىدار يولداشلار، ئاپتونوم رايونغا قاراشلىق ئالىي مەكتەپلەر ھەم ئوتتۇرا، ئالىي كەسپىي مەكتەپلەر پارتكوملىرىنىڭ شۇجىلىرى، مەكتەپ (شۇبۇەن) مۇدىرلىرى، تەشكىلات بۆلۈم باشلىقلىرى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ماۋارىپ خىزمىتى كومىتېتىدىكى بارلىق كادىرلار، ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتىدىكى باشقارما باشلىقى دەرىجىلىكتىن يۇقىرى كادىرلار پارتىيە دەرسىگە قاتناشتى.

قوغۇن سورتىنى ياخشىلاشقا بىر ئۆمۈر كۈچ قوشۇش

ـــ شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك پەنلەر ئاكادېمىيەسىدىكى ۋۇ مىڭجۇنىڭ ئىلغار ئىش ئىزلىرى توغرىسىدا

ۋۇ مىڭجۇ، شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك پەنلەر ئاكادېمىيەسى قوغۇن تەتقىقات مەركىزىدىن پېنسىيەگە چىققان تەتقىقاتچى، جۇڭگو ئىنژېنېرلىق ئاكادېمىيەسىنىڭ ئاكادېمىكى، ئالىي مەكتەپنى پۇتكۈزگەندىن كېيىن قەتئىيلىك بىلەن چېگرا رايوندا يىلتىز تارتقان. ئۇ، 20 ـ ئەسرنىڭ 60 ـ يىللىرىدىن باشلاپ، ئۆزلىكە دەرىجىلىك قوغۇن، تاۋۇز سورتىدىن 19نى تاللاپ يېتىشتۈرگەن، كېڭەيتىلگەن كۆلەم پۈتۈن شىنجاڭ بويىچە 80%كە يەتكەن، ئەلا سۈپەتلىك مەھسۇلاتلار پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا ئۇزۇلمەي سېتىلغان. ئۇ، دۆلەت ئىچىدە باشلامچىلىق بىلەن يىراق ئېكولوگىيە، يىراق رايون، يېقىن سورتلارنى مۇرەككەپ شالغۇتلاشتۇرۇش قاتارلىق تېخنىكىلارنى قوللىنىپ، زور بىر تۈركۈم يېڭى ئۇرۇقلۇق بايلىقنى بارلىققا كەلتۈرۈپ، دۇنياداۋ ئالدى بىلەن يەككە جنىسلىق چېچەكلەش نىسبىتى 100% بولغان چۈرۈك ئەتلىك، ئەلا سۈپەتلىك ئۆزىدىن چېتىشقۇچى سىستېمىنى يۇتكەپ يېتىشتۈرۈشتە مۇۋەپپەقىيەت قازىنىپ، «شىنجاڭنىڭ قوغۇن سورتىنى ياخشىلاشقا ئاساس سالغۇچى ۋە ئۇل سالغۇچى» دەپ ئاتالغان.

■ نام ـ مەنپەئەتكە بېرىلمەسلىك ئاساسىي قاتلامدا يىلتىز تارتىش

1949 ـ يىلى، ۋۇ مىڭجۇ ئەلا نەتىجە بىلەن غەربىي جەنۇب يېزا ئىگىلىك شۇيۇەنى باغۋەنچىلىك شىسىغا ئۆتتى. 1953 ـ يىلى ئالىي مەكتەپنى پۇتكۈزگەندە، مەكتەپ ئۇنى ئوقۇتقۇچىلىققا ئېلىپ قالماقچى بولغاندا، ئۇ جاپالىق يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ بىرىنچى سىپىگە بېرىشقا بەل باغلىدى. كېيىن غەربىي جەنۇب يېزا ئىگىلىك، ئورمانچىلىق ئىدارىسىگە تولۇقلاپ تەقسىم قىلىندى، خىزمەت قىلىپ بىر يىلغا يەتمىگەن ۋاقىتتا، يەنە مەركەز يېزا خىزمىتى مىنىستىرلىقىغا يۆتكەپ كېلىندى. ئادەتتىكى كىشىلەرگە نىسبەتەن ئېيتقاندا، بېيجىڭغا بېرىپ خىزمەت قىلىش تېپىلغۇسىز ئىش ئىدى، ئەمما ئۇ ئۇنداق ئويلىمىدى. 1955 ـ يىلى، ۋۇ مىڭجۇ شىنجاڭدا ئىختىساسلىقلارنىڭ ناھايىتى كەمچىل ئىكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، دەرھال رەھبەرلىككە كۆڭلىدە ئۇزاقتىن بۇيان ساقلاپ كەلگەن ئەڭ جاپالىق چېگرا رايونغا بېرىپ خىزمەت قىلىش ئارزۇسىنى بىلدۈردى. ئاخىرىدا، تەشكىل ئۇنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇردى. شىنجاڭغا كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ئالدى بىلەن ئۇرۇمچى ۋۇلايەتلىك پارتكوم يېزا خىزمىتى بۆلۈمىگە تەقسىم قىلىندى، ئۇ قايتا ـ قايتا ئۆتۈنۈپ، 1956 ـ يىلى يەنە پىچان ناھىيەلىك دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكتىدا خىزمەت قىلىشقا يۆتكەلدى. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن، ئۇ يالقۇنتاغ ئېتىكىدە پۈتۈن ھاياتىنى قوغۇن، تاۋۇز سورتى يېتىشتۈرۈش ئىشلىرى ئۈچۈن كۈرەش قىلىشقا بېغىشلىدى.

■ ئىقتىدارى گەۋدىلىك بولۇش نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولۇش

شىنجاڭنىڭ قوغۇنى ئىلگىرى يەنىلا بىر خىل يەككە دېھقان ئىگىلىكىدىكى تەبىئىي ئۆسۈش ھالىتىدە ئىدى، ۋۇ مىڭجۇ ئالدى بىلەن قوغۇن چېقىدىغان ئاھايىتى چوڭ بىر رايوندا كۆڭۈلدىكىدەك يەرلىك سورتلارنى يېتەرلىك يىغدى، 1958 ـ يىلدىن باشلاپ، ئۇ بىر سۈدان سۇ ۋە بىر پارچە نانغا تايىنىپ، قۇم ـ بورانغا، پىژغىرىم ئىسسىققا قارىماي يىل بويى ئادەم ئاياغ باسمىغان چۆل ـ باياۋانلاردا يۈردى. بىر سورتنى يېغىش ئۈچۈن، ئۇ دائىم ھەر تەرەپتىن سۈرۈشتۈرۈپ، قەيەردە ياخشى سورتنىڭ بارلىقىنى ئاڭلىسىلا، ئۆزى بىرىپ كۆرۈپ باقتى، ئاندىن ئامال قىلىپ ئۆزى پۇل چىقىرىپ سېتىۋېلىپ كەلدى.

1962 ـ يىلنىڭ ئاخىرىدا، ۋۇ مىڭجۇ خىزمەتداشلىرىنىڭ يارىدىمىدە، تۇرپاندىكى بارلىق قوغۇن سورتلىرىنى يىغىپ بولدى. ئۇ خۇڭشىنسۇي، شياڭلىخۇاڭ، شياۋچېڭپى، ئارا بەگزادە قاتارلىق سورتلارنى سىستېملىق تالالاپ يېتىشتۈرۈپ ساپلاشتۇردى، بولۇپمۇ خۇڭشىنسۇي 30 يىلدىن بۇيان شياڭگاڭغا ئۇزۇلمەي سېتىلدى، بۇ سورتلار كېيىن ئەڭ ياخشى يېتىشتۈرۈلگەن ئەسلىي سورت بولۇپ قالدى. ئۇ ئىشلىگەن بۇ تۈردىكى ئاساسىي خىزمەت شىنجاڭ قوغۇنىنىڭ تەرەققىياتىغا پۇختا ئاساس سالدى.

ۋۇ مىڭجۇ يىغىپ كەلگەن سورتلارنى رەتلەپ ساپلاشتۇرۇپ، كۆپەيتىپ كېڭەيتىپ، قوغۇننى يەككە دېھقان ئىگىلىكىدىن تاۋارلىشىش يولىغا سېلىپ، تاۋار قوغۇن بازىسى ۋە ئەلا سورت يېتىشتۈرۈش بازىسى قۇرۇپ، ئە